

HERSTUA MILJØ AS
Postboks 90
2032 Maura

Saksbehandler:

Anne Stine Zakariassen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Herstua deponi for inert avfall og lettere forurensede masser

Kontrollnummer: 2020.042.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Tore Wethal

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Anne Stine Zakariassen

Andre deltagere fra virksomheten:

Martine Wethal

Camilla Wethal

Ole Iversen (deler av tilsynet)

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Siri Haug

I tillegg deltok Nannestad kommune ved:

Mathis G. Kjexrud-Egge

Dilan Arulnesan

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Herstua deponi for inert avfall og lettere forurensede masser den 22.10.2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Herstua Miljø AS sin mottakskontroll har mangler
- Herstua Miljø AS sine tiltak mot utlekking av sigevann har mangler
- Herstua Miljø AS sin internkontroll har mangler

Anmerkninger:

- Dagens overvåkning kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

12. november 2020	Kari Skogen	Anne Stine Zakariassen
dato	seksjonssjef	kontrollør

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Nannestad kommune
- Miljødirektoratet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HERSTUA MILJØ AS	
Organisasjonsnr.: 999262767	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 38.120 - Innsamling av farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Herstua deponi for inert avfall og lettere forurensede masser	Anleggsnr.: 3036.0025.01
Kommune: Nannestad	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Deponering	
Tillatelse gitt: 9. mai 2017	Sist endret: 12. juni 2017

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Fylkesmannen var den 6.6.2019 på inspeksjon ved Herstua Miljø AS (inspeksjonsrapport 2019.122.I.FMOV). Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 5 avvik under inspeksjonen i 2019:

- *Herstua Miljø AS sin mottakskontroll er svært mangelfull*
- *Herstua Miljø AS sin oppfylling og drift av deponiet har mangler*
- *Drift og vedlikehold av renseløsning for sigevann er mangelfull*
- *Overvåkingen av sigevann fra deponiet er mangelfull*
- *Herstua Miljø AS sin internkontroll er mangelfull*

Fylkesmannen så alvorlig på avvikene da dette kan medføre at Herstua Miljø AS tar imot masser til deponiet med høyere forurensingsgrad enn det de har tillatelse til, og at de i tillegg ikke har kontroll på sigevannet fra deponiet.

I henhold til innsendt handlingsplan fra Herstua Miljø AS skulle alle avvik være rettet innen 15.04.2020. Fylkesmannen ønsket å kontrollere gjennomføring av tiltak ved et nytt tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Oppfølging av tilsyn 2019
- Internkontroll
- Mottakskontroll
- Utslipp til vann

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Herstua Miljø AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Herstua Miljø AS innen 15. januar 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/Anne Stine Zakariassen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 15. oktober 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Herstua Miljø AS bli ilagt et gebyr på kr 26.700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Herstua Miljø AS sin mottakskontroll har mangler

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til etablering og drift av deponi for inert avfall og lett forurensede masser i Nannestad kommune (tillatelsen) punkt 3.1 og 3.2.

Kommentarer:

I henhold til punkt 3.2. skal det gjennomføres kontroll av alt avfall som mottas. Mottakskontrollen skal minimum følge kravene fastsatt i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, jf. § 9-11 i avfallsforskriften. Deponier for inert avfall skal bare benyttes for inert avfall og lett forurensede masser, jf. 2.1 i vedlegg II.

Funn:

- Slam fra sedimenteringsanlegget er lagt på deponiet uten å gjennomgå mottakskontroll
- Herstua Miljø AS omtaler «forurenset masse» i stedet for å ha en definisjon av «lett forurenset masse» i vedlegget til sin «instruks for mottakskontroll»

Dette er nye funn i forhold til det som ble påpekt i inspeksjonen i 2019. Funnen fra 2019 er rettet.

Avvik 2

Herstua Miljø AS sine tiltak mot utlekking av sigevann har mangler

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 3.3.2 - Tiltak mot utlekking av sigevann

Tillatelsen punkt 3.8.1 - Topptetting

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen punkt 3.3.2 skal fyllingens bunn og sider bestå av et mineralsk sjikt som oppfyller følgende krav til permeabilitet og tykkelse: $K \leq 1,0 \times 10^{-7}$ m/s, tykkelse ≥ 1 , eller på annen måte gir tilsvarende beskyttelse av jord, grunnvann og overflatevann. Dersom den naturlige geologiske barrieren på stedet ikke oppfyller ovennevnte vilkår, kan den suppleres kunstig eller styrkes på annen måte som gir tilsvarende beskyttelse. En konstruert geologisk barriere må ha en tykkelse på minst 0,5 m.

I henhold til tillatelsen punkt 3.8.1 skal oppfyllingen av deponiet planlegges og gjennomføres slik at det, innenfor de høydebegrensninger som de gjeldene reguleringsbestemmelsene gir, blir plass for nødvendig topptetting når mottak av avfall avsluttes (i henhold til tabell 2 i tillatelsen er dette minimum 2 meter).

Herstua Miljø AS har lagt bentonittmembran som bunntetting av deponiet. Denne alene oppfyller ikke kravet om tykkelse på minst 0,5 meter. Under befaringen kom det fram at oppfyllingen av deponiet foregår på «flat mark». Herstua har laget en midlertidig

mellomløsning for sidetetting da en ikke har bygd deponiet ut til sidene ennå. Dagens «sidetetting» er at bentonittmembranen kun er støttet med en liten voll for å hindre utlekking av sigevann. Vollen har en høyde på ca. 0,5 meter. Endelig sidetetting opplyses det i tilbakemelding til Fylkesmannen våren 2020 at skal legges 5-7 m opp på sidene.

Fylkesmannen er etter befaring på området fortsatt usikre på om bunntettingen under deponiet på Herstua oppfyller tillatelsens krav til tetthet. Det er virksomheten som er ansvarlig for å dokumentere at de overholder vilkårene i tillatelsen. Vi ber derfor virksomheten om en nærmere redegjørelse for hvordan både bunn- og sidetetting er utført.

Under tilsynet kom det også fram at dagens deponietappe nærmer seg regulert høyde – og Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det må være plass for nødvendig topptetting.

Avvik 3

Herstua Miljø AS sin internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 2.4 - Internkontroll.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 pkt. 1, 2 og 7.

Kommentarer:

Alle virksomheter må etablere et internkontrollsystem tilpasset virksomhetens art og omfang. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i tillatelsen, forurensningsloven og relevante forskrifter. Internkontroll skal innføres og utøves i samarbeid med arbeidstakerne og skal holdes oppdatert. Hva internkontrollsystemet som et minimum skal inneholde fremkommer av internkontrollforskriften § 5 punkt 1-8. Blant annet skal relevante krav i regelverket være kjent, miljørisiko vurderes og rutiner for å forebygge miljørisiko etableres.

Kjennskap til regelverket (IK pkt. 1)

Virksomheten plikter å ha oversikt over de krav i lover og forskrifter som er av særlig viktighet for virksomheten.

Det kom fram under tilsynet at Herstua Miljø AS ikke er kjent med forurensningsforskriften kapittel 30 (Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel). Bedriften kunne heller ikke vise til at det var gjort samsvarsvurdering opp mot kravene i tillatelsen, noe som også var påpekt i tilsynsrapporten fra 2019.

Opplæring og kompetanse (IK pkt. 2)

Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer. Hva arbeidstakerne skal ha kunnskap som avhenger av virksomhetens art, aktiviteter eller risikoforhold for ytre miljø.

Herstua Miljø AS har en konsulent som bistår mye i arbeidet med regelverksoppfølging – og i henhold til oversendte rapporter fra Sweco er aktuelt regelverket beskrevet. Under tilsynet kom det likevel fram at ansatte hos Herstua Miljø AS ikke har samme kjennskap til regelverket, kravene i tillatelsen og drift av deponiet noe som er viktig for å hindre uønsket påvirkning på ytre miljø.

Rutinebeskrivelser (IK pkt. 7)

Internkontroll innebærer at virksomheten må iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av HMS-krav. Hvilke rutiner det er behov for, skal ta utgangspunkt i virksomhetens aktiviteter som potensielt kan ha påvirkning på ytre miljø og virksomhetens risikovurdering.

Det kunne under tilsynet i 2019 ikke vises til en dokumentert miljørisikovurdering. Det ble deretter oversendt et notat «Risikoanalyse for ytre miljø for Herstua Miljø AS» laget av Sweco i 2017, som var vedlagt en risikomatrix utarbeidet i 2017. Under tilsynet i 2020 ble det forevist en risikovurdering for Herstua Miljø AS datert 22.4.2020. Det synes ikke å være samsvar mellom de kartlagte hendelsene. Det er viktig at alle ansatte i virksomheter som benytter seg av konsulenter som hjelp i arbeidet med risikovurderinger deltar aktivt i hele prosessen. Formålet med arbeidet er jo å få klarhet i hvilke konkrete hendelser de må ha fokus på for å skape sikker drift.

Under tilsynet i 2019 ble det påpekt at drift og vedlikehold av renseløsning for sigevann var mangelfull. Herstua Miljø AS har laget en «Rutinebeskrivelse div. logger Herstua Miljø AS Deponi». Denne rutinebeskrivelsen kan forbedres ved at en spesifiserer tømmerutine for sediment og hvordan dette avfallet skal håndteres.

Eksempler på rutiner/dokumenter Herstua Miljø AS under tilsynet ikke kunne dokumentere:

- rutine for avvikshåndtering (inkludert definisjon av hva som er avvik for ytre miljø)
- rutine for gjennomføring av stikkprøvekontroll

Det er viktig at Herstua Miljø AS videreutvikler og skaper en helhet i de rutiner og prosedyrer som finnes. Skiftelige arbeidsrutiner, instruksjoner o.l. må systematiseres slik at de kan tas i bruk og inngå i internkontrollen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Dagens overvåkning kan forbedres

Kommentarer:

Ved tilsynet i 2019 var det avvik med hensyn til overvåkning av sigevann. Under tilsynet fikk vi se følgende rapport utarbeidet av Sweco «Herstua Miljø AS – overvåkningsprogram for sigevann, grunnvann og sigevannssediment fra deponi – 2020».

Det er tidligere tatt for få prøver, men prøvfrekvensene skal nå være riktige. Det er installert sigevannsmåler og det er tatt prøve av sigevannssediment. Fylkesmannen forventer at det i egenrapporteringen for 2020 framkommer at det tas riktige prøver. Det er viktig at det medfølger egenvurdering fra Herstua Miljø AS i årsrapporteringen til Fylkesmannen. I egenvurderingen skal også vurdering av resipientovervåkingen inngå.

Ved befaringen kom det fram at prøvepunktene bør merkes bedre.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

9. Andre forhold

Denne inspeksjonen er rettet mot Herstua **Miljø** AS sin tillatelse fra Fylkesmannen til drift av avfallsdeponi i kategori 3 på deler gnr/bnr 144/51. I tillegg er det flere andre aktiviteter på området som driftes av Herstua **Grus** AS.

Aktiviteter på området driftet av Herstua Grus AS

Drift av sikte- og knuseverk

I oversendt «Driftsplan for Herstua Grus AS - 2020» utarbeidet av Sweco datert 10.9.2020 står det følgende: «*Herstua Grus AS har drevet uttak på Herstua i Nannestad kommune siden 1989, og driften ble tidligere regulert av kap. 30 i forurensningsforskriften (forurensinger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel). I forbindelse med søknad om driftstillatelse til Direktoratet for mineralforvaltning, ble det utarbeidet en driftsplan (datert 20.05.2019), og denne er nå revidert. Deponiet driver nå med tillatelse fra Direktoratet for mineralforvaltning.*»

Fylkesmannen ønsker å understreke at driftstillatelsen fra Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) ikke regulerer drift av deponiet. Fylkesmannen er myndighet for deponitillatelser. Driftskonsesjon fra DMF er gitt etter mineralloven og erstatter ikke tillatelser etter forurensningsregelverket.

Kapittel 30 i forurensningsforskriften omfatter stasjonære og midlertidige/mobile knuseverk samt siktestasjoner som produserer pukk, grus, sand og singel. Forskriften setter krav til utslipp som gjør vanlig forurensning fra produksjon av pukk, grus, sand og singel (pukkverk) lovlig. Kravene er rettet mot den som er ansvarlig for selve driften. I forskriftens § 30-11 går det fram at når det foretas endringer/utvidelser av en virksomhet, så skal den ansvarlige sende melding til Fylkesmannen. Herstua Grus AS meldte til Fylkesmannen i 2010, men har senere ikke gitt meldinger om endringer. Under tilsynet ble det opplyst om at det er til sammen 5 knuseverk/sikteverk på området. Disse knuseverkene skal i henhold til forurensningsforskriften § 30-11 meldes til Fylkesmannen.

Knusing av betong

Knusing av betong er å betrakte som behandling av avfall, og er ikke regulert gjennom bestemmelsene i kapittel 30 i forurensningsforskriften. Knusing av betong trenger tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11 og 29. Denne aktiviteten er i dag ikke regulert inn i tillatelsen til Herstua Miljø AS.

Lagring/utfylling av ikke-forurenset jord og stein

Mellomlagring og permanent disponering av jord og steinmasser kan føre til uheldige effekter i nærliggende vannresipienter og på land. Dette gjelder også i tilfeller der massene ikke er forurenset med helse- eller miljøfarlige stoffer. Når disponeringen av masser på denne måten fører til fare for forurensning, kan det være nødvendig med tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Det er tiltakshaver som er ansvarlig for å innhente tillatelse etter forurensningsloven i de tilfellene der dette er nødvendig.

Forsøpling utenfor deponiområdet

Det ble det også observert lagring av masser, asfaltrester, fasader til fremtidig næringsbygg og biler utenfor deponiområdet. Forsøpling er ikke tillatt etter forurensningsloven § 28. Kommunen kan pålegge den ansvarlige for forsøplingen og rydde opp.

Gjenbruk av betong

Under tilsynet ble det også observert at Herstua Grus AS er blitt forsinket i å få gjenbrukt tidligere innkjøpt betong i næringsområdet i tråd med tillatelse gitt av Miljødirektoratet. Det ligger fortsatt betong til mellomlagring, og tillatelsen fra Miljødirektoratet er utløpt.

10. Informasjon til virksomheten

Følgende brosjyrer/infoark ble utdelt:

- [Forskrift om endring i avfallsforskriften \(betong og tegl fra riveprosjekter\), kap. 14 A «Betongforskriften»](#)
- [Faktaark mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset, M-1243/2018](#)
- [Forskrift om begrensning av forurensning \(forurensningsforskriften\) kapittel 30](#)
- [Miljøveileder for pukkverk](#)
- [Gebyr ved kontroll \(TA-2608 – oppdatert 2020\)](#)